

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni

• 25 Ekim 2021 • No: 163

İşçi Sınıfının Çıkış Yolu Belli

İşsizlik ve Yoksulluğa Karşı GÜCÜMÜZÜ BİRLEŞTİRELİM!

Sendikaların güçlü ve mücadeleci olmadığı, işçilerin sendikalarında ve diğer işçi örgütlerinde toplanmadığı, emekçi kadınların daha fazla sorumluluk almadığı, kapitalizmin lodosunu yiyen öğrencilerin pasifçe beklediği bir ülkede toplumsal sorunlar emekçilerin lehine çözülemez.

Toplumun ezici çoğunluğunu oluşturan emekçiler, her sabah biraz daha yoksullaşmış olarak gözlerini açıyor yeni güne. **Akşamdan sabaha ve hatta dakikalar içinde fakirleşiyoruz;** ücretlerimizin değeri düşüyor ve alım gücümüz geriliyor. Eğer cep telefonlarında yoksullaşmamızı gösteren bir sayaç olsaydı, ücretlerimizin her saniye değer kaybettiğini, rakamların durmaksızın eksiye gittiğini, bazı anlarda ise düşme hızının şiddetinden dolayı alarm çaldığını görürdük. Yoksulluk uçurumundan yuvarlanmamızı tam olarak böyle hissetmesek de durum budur! İktidarın faizleri indirme kararı, bir kez daha dolar karşısında liranın çakılmasına neden oldu. **Hemen belirtelim ki ister faizlerin düşürülmesi isterse yükseltilmesi kararı olsun; her ikisinin amacı da sermaye sınıfının önünü açmaktır.** İktidar ve yandaş medyaya göre, faizlerin bir iki puan düşürülmesiyle piyasaya kredi pompalanacak ve üretim

artacakmış! Türkiye ekonomisi çok boyutlu bir hastalığın pençesinde kıvrılırken iktidarın bu adımı sorunları büyütmekten başka sonuç doğurmamaktadır. **Neticede kazanan yine sermaye sınıfı ve özellikle köprü, tünel, hastane, havaalanı projelerini dolar üzerinden ihalelerle ve devlet garantili inşa eden yandaş sermaye olacaktır!** Çünkü dolar yükseldikçe, kaynağı emekçilerin vergisi olan bütçeden bu şirketlere daha fazla para aktarılıyor.

Bir bütün olarak sermaye sınıfı palazlanırken, toplumun emekçi kesimlerinin paldır küldür yoksullaşması durdurulamıyor. Ekonomist dergisinin “En Zengin 100 Araştırması” raporuna göre; aralarında Çalık, Taha, Cengiz, Rönesans holdinglerin de olduğu yandaş sermaye gruplarının **kimileri 16, kimileri 10 basamak** sıçrayarak büyümüş! Elbette “En Zengin 100” listesinin tepesinde yine Koç, Sabancı, Eczacıbaşı, Ülker aileleri var. Türkiye

ekonomisi eğik düzlemde ilerlemesine rağmen sermaye sınıfının sıçramalı büyümesinin anlamı şudur: **İşgücü maliyetlerinin alabildiğine ucuzlaması, iş saatlerinin uzayıp çalışma koşullarının ağırlaşması ve mutlak sömürünün katmerlenmesi!** Ücretlerin alım gücünün nasıl eridiğini emekçiler zaten günlük yaşamında derinden hissediyor ama bunu bir de rakamlar bazında görmekte fayda var. Mesela 2018'in Ocak ayında 427 dolara karşılık gelen asgari ücret, hâlihazırda 290 dolara gerilemiştir. **Yoksullaşma sayacına** Ocak 2021'de baktığımızda ise asgari ücreti 382 dolar civarında görürüz. **Yani asgari ücret Ocak 2018'den bu tarafa 1315 lira, son 10 ayda ise 950 lira değer kaybetmiş.** Her şeyin yolunda gittiğini söyleyen iktidar, neden hazineden bu parayı emekçilere ödemiyor ya da patronlar bu kaybı karşılamıyor? Üstelik kira ve gıda başta olmak üzere toplamda temel ihtiyaç maddelerindeki zamlar alıp başını gittiği için asgari ücretteki kayıp gerçekte çok daha fazladır. AKP-MHP iktidarı, sonunda özlemini duyduğu bir ideali yerine getirmiş ve Türkiye'deki asgari ücreti Çin'den daha aşağıya çekmeyi başarmıştır. Sermaye sınıfı için sevinç ve zenginleşme anlamına gelen bu durum, işçi sınıfı için kahır, kayıp ve yoksullaşmadır!

İşçi-emekçiler bir taraftan hızla yoksullaşırken, öte taraftan da borç batağında boğuluyorlar. Hatırlanacağı üzere, 2008 küresel krizinde ABD gibi gelişmiş kapitalist ülkeler ekonomik çöküşü durdurmak için trilyonlarca dolar basıp piyasaya sürmüşlerdi. Bu ülkelerde faizlerin yerlerde süründüğü bu dönemde, sıcak paranın bir kısmı Türkiye'ye aktı. En önemlisi Türk banka ve şirketleri yurtdışından son derece ucuza borçlanarak hem inşaat ve benzeri yatırımlara kaynak sağladılar hem de tüketicilere kredi dağıttılar. **Yani AKP'nin başarısı olarak propaganda edilen ve emekçilerde bu yönde algı oluşmasına neden olan bu dönemdeki ekonomik büyüme, sürekli şişen dış borç sayesinde mümkün olabildi.** Özellikle bu dönemde borç/kredi sayesinde kimi emekçiler ev ve araba alabildi, tüketim kalıpları kısmen genişledi. Ancak bu, işçilerin mücadeleye ederek ücretlerini arttırması sayesinde değil borç sayesinde olabildi; üstelik reel ücretlerin eridiği bu dönemde işçiler borçlarını kapatmak için daha fazla çalışmaya başladılar. **Nitekim işçilerin fazla mesaiye kalmak için yarışmasının bu dönemde başlaması tesadüf değildir.**

2013'ten sonra sermaye akışı yavaşlayıp ucuza borç bulma dönemi kapanırken, Türkiye'nin toplam dış borcu 450 milyar doları aştı. Borç yükünün ağırlaştığı ve ekonomik kırılganlığın arttığı bir dönemde, gelmekte olan kriz, iktidarın izlediği dış politikanın basıncıyla 2018'de patladı. O günden bugüne ekonomi eğik bir düzlemde ilerliyor. Fakat yukarıda da vurguladığımız üzere, emekçiler yoksullaşıp borç batağı derinleşirken, sermayenin üzerine oturduğu zenginlik dağı yükseldikçe yükseliyor. **İşçi Dayanışması'nın** önceki sayısında (162) vurguladığımız üzere, Haziran 2021 verilerine göre bireysel kre-

di kullanan kişi sayısı 35 milyona yaklaşmış durumda. Toplam kullanılan kredi tutarı ise 875 milyar lira! Sadece İstanbul'da bireysel kredi kullanan 13 milyonun üzerinde insan var. Yani İstanbul'un yüzde 80'i borçlu. Üstelik bu kredilerin büyük bir kısmını sanıldığı gibi konut kredileri değil ihtiyaç kredileri oluşturuyor. Kısacası kiralar yükselmiş, faturalar kabarmış, enflasyon nedeniyle temel ihtiyaçları karşılamak daha masraflı hale gelmiştir.

İşsizlik, yoksullaşma, borç arttıkça emekçilerin öfkesi de büyüyor ve iktidarın oy tabanındaki kopuş hızlanıyor. Sokaktaki hoşnutsuzluk ve öfke özellikle gençler üzerinden kendini dışa vuruyor. **Gitgide daha fazla içeriden çözülen ve güçsüzleşen tek adam rejiminin biriken toplumsal sorunları çözmeye dair ne enerjisi ne kabiliyeti ne de ekonomik gücü var.** Bu yüzden iktidar bir kez daha Suriye'ye operasyonu gündeme getirerek, uluslararası alanda gerilimi ve içeride milliyetçiliği yükselterek ağırlaşan toplumsal sorunların üzerini kapatmaya çalışıyor. Erdoğan'dan **iktidarın zihin dünyasının sokak versiyonu şakşakçılara kadar** iktidar sözcüleri, gençler dâhil emekçileri horlayıp aşağılıyorlar. Erdoğan, kendilerinden önce ülkede buzdolabı olmadığını söylemeye getirirken, onun sokaktaki kopyaları gündelik yaşamın vazgeçilmez unsuru cep telefonu kullanımını lüks diyerek gençlerin başına kakıyorlar. Saraylarda zenginlik denizinde yüzenler, kibir ve körleşme hastalığının etkisiyle, emekçilerin kullandığı günlük yaşamın temel ihtiyaçlarını fazlalık olarak görüyor ve sanki kendileri ihsan etmiş gibi davranıyorlar. Birçok kez vurguladığımız gibi, **onlarla aynı ülkede yaşamamız aynı sınıftan olduğumuz anlamına gelmiyor**, bunu asla unutmayalım!

Türkiye'de toplum çok yönlü ve köklü bir dönüşüm geçiriyor. **Nüfusun yüzde 90'ından fazlasının şehirlerde yaşadığı ve işçileştiği, kadınların hayatın her alanında öne çıktığı, 10 milyona dayanan işsizlerin önemli bir kısmını üniversite mezunlarının oluşturduğu, çağın ihtiyaçları çeşitlenip artarken yoksullaşmanın derinleştiği, milyonlarca gencin gelecekte endişe edip yurtdışına gitmek istediği bir durumu Türkiye toplumu ilk kez yaşıyor.** Kuşku yok ki önümüzdeki dönemde bu durumun önemli yansımaları olacak. Ancak 12 Eylül 1980 darbesiyle açılan süreçte örgütsüzlüğe itilen işçi sınıfının henüz bu çemberi kıramadığını unutmayalım. Yine asla unutmayalım ki sendikaların güçlü ve mücadeleciler olmadığı, işçilerin sendikalarında ve diğer işçi örgütlerinde toplanmadığı, emekçi kadınların daha fazla sorumluluk almadığı, kapitalizmin lodosunu yiyen öğrencilerin pasifçe beklediği bir ülkede toplumsal sorunlar emekçilerin lehine çözülemez. Örgütsüz olan bir toplumda insanlar, daima bir kurtarıcının gelip onları kurtarmasını bekler. Fakat bir kurtarıcı gelmeyecek! Öyleyse sendikalarımızda, emekten yana örgütlerde ve ÜİD-DER'de daha fazla bir araya gelelim, birlik ve dayanışmamızı güçlendirelim, bu gidişata HAYIR diyelim! ■

Asıl Mesele "Mangoyu Kurutun" Sözü Değil!

Geçtiğimiz haftalarda tüm işçi ve emekçileri ama en çok da emekçi kadınları öfkeliendiren bir haber dolaştı sosyal medyada. Haberin fotoğrafında bir dergi sayfası ve o sayfada Emine Erdoğan'la yapılan bir röportajdan bölümler görünüyordu. O bölümlerden birinin başlığı şöyleydi: "Mangoyu kurutup saklayın." Elbette bu "tasarruf" önerisi tüm emekçileri, vicdanı olan herkesi haklı olarak öfkeliendirdi. Bunun üzerine yandaş medya hemen devreye girdi, saraylıları aklamaya girişti. O röportajın 2015'te yapıldığını, önerinin halka değil, bir mango cenneti olduğu halde çabuk çürüyen bir meyve olduğu için mango ihracatı yapamayan Afrika ülkesi Mali'nin first lady'sine yapıldığını anlatıp durdular. Ama bu açıklamalar emekçilerin öfkesini dindirmedi. Neden? Çünkü asıl mesele "mangoyu kurutun" sözü değil!

Emekçi ailelerden kadınlar koşullar uygunsa ve fırsat varsa domatesi, biberi, patlıcanı; ziyan olmasın diye elmayı, inciri, üzümü kurutur. Salça, tarhana, erişte hazırlar, konserve yapar, turşu kurar, meyve kabuklarından reçel yapar. Kimimiz unu, mayayı alır ekmeğimizi kendimiz yaparız. Kısıtlı bütçelerimizle her gün mutfakta tencereyi kaynatabilmenin başka yolu yoktur bizim için. Ama son zamanlarda gıda fiyatları öyle zamlandı ki artık bazı meyveler mango kadar uzak bize. Bu memlekette yetiştiği halde artık alamadığımız ya da taneyle, birkaç yüz gramla aldığımız meyveleri tüketemememiz, tasarruf etmek için kurutmak zorunda kalmamız zaten söz konusu bile değil. Dahası bizler elektrikten suya her şeyi idareli kullanıyoruz. Çok kez para harcamayalım diye gezmeye gitmiyor, dışarıda yemek yemeyi aklımıza bile getirmiyoruz. Yani aslında sadece boğazımızdan değil yaşamımızdan, mutluluğumuzdan, çocuklarımızın neşesinden kısıyoruz. Hâl böyleyken saraydan gelecek tasarruf önerilerine hiç mi hiç ihtiyacımız yok. Ama saraylılar, mangoyu kurutma değilse bile porsiyonlarımızı küçültme, gıda israfından kaçınma önerileri yapmaya devam ediyorlar bize. İşte öfkemizin gerçek nedeni budur!

Rakamlar onların yaşamı ile bizim yaşamımız arasındaki farkı ve bizlere yaptıkları tasarruf önerilerinin ikiyüzlülüğünü çarpıcı biçimde ortaya koyuyor. Bugün asgari ücret 2825 lira. Dört kişilik bir ailenin Eylül ayı açlık sınırı 3049 lira. Tek bir kişinin ise yaşam maliyeti 3709 lira. Yani ortalama işçi ücreti haline gelen asgari ücret 4 kişilik bir ailenin sadece gıda harcamalarını bile karşılamaya

yetmiyor. Dört kişilik bir ailenin asgari ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hesaplanması gereken bu ücret, tek bir kişinin bile asgari ihtiyaçlarını karşılamaya yetmiyor! Ama bizlere tasarruf edin, kanaat edin, şükredin diye öğütler veren sarayın günlük harcaması 8 milyonu buluyor. Yani sarayın bir günde harcadığı para 85 binden fazla asgari ücretlinin toplam yevmiyesine eşit! Durum buyken, «"mangoyu kurutun" sözü sizin için değil!» savunması anlamsız!

Öte yandan her gün siyasi iktidarın ve çevresindeki-lerin koskoca bir ülkenin kaynaklarını nasıl da sınırsızca yağmaladıklarını, nasıl bir soygun düzeni kurduklarını açığa vuran olaylara şahit oluyoruz. Kamuya ait bina ve arazilerin kimlere tahsis edildiğini, ballı ihalelerin kimlere verildiğini, kamu kaynaklarının, işçi fonlarının kimlere aktarıldığını görüyor, duyuyoruz. Bu da yetmezmiş gibi siyasi iktidar sahiplerinin ve palazlandırdıkları şirketlerin vergi cennetlerine kaçırdıkları paraların haddi hesabı olmadığını öğreniyoruz. Mesela sarayı inşa eden Rönesans Holding'in sadece vergi cennetlerine kaçırdığı 210 milyon doların vergisi ödenmiş olsaydı, bu parayla 40 derslikli 25 okul inşa edilebilirdi. 15 bin öğrenciye yurt yapılabilirdi. 115 bin öğretmenin maaşı ödenebilirdi. Yani işçi sınıfına tasarruflu olmanın, kanaatkâr olmanın, midenin üçte birini boş bırakmanın erdemleri üzerine nutuklar atanlar sıra kendilerine gelince deveyi hamutuyla götürüyorlar!

İşçi Dayanışması'nın 161'inci sayısında **Egemenlerin Kibir ve Körleşme Hastalığı** başlıklı yazımızda, egemenlerin çaresi olmayan kibir hastalığıyla, Marie Antoinette sendromuyla malul olduklarını yazmıştık ve şöyle demiştik: "İşçi sınıfının ürettiği muazzam zenginlik üzerinde oturan egemenler, belirli bir andan sonra gerçeklikten koparlar. Emeğin ürünü olan muazzam zenginliği sanki kendileri yaratmış, sanki kendileri üstün varlıklarmış vehmine kapılırlar. Hareket tarzlarını bu yanılğı belirlemeye başlar." Nitekim bugünün saraylıları işte tam da bu yanılğı ile hareket ediyorlar. Halka, halkın yaşamına ne kadar yabancılaştıklarını fark etmiyorlar. Yoksul işçi ve emekçilerin gerçeklerin farkında olmadığını zannediyorlar, büyüyen öfkeyi görmüyorlar, görmek istemiyorlar. İktidarları baki kalacak zannediyorlar. Yani onlar da açlıktan kırılan halk için "ekmek bulamıyorlarsa pasta yesinler" diyen Marie Antoinette'in yolundan yürüyorlar. Tarih bu yolun sonunun nereye çıkacağını defalarca gösterdi, yine gösterecek. ■

Asgari Ücret, Hünkârbeğendi ve Abur Cubur

■ İstanbul/Avcılar'dan bir kargo işçisi

Asgari ücretle yaşamaya çalışan milyonlarca işçiden biriyim. İşim gereği dinlenme molalarımı işyerinin dışında yapıyorum. Birkaç yıldır arkadaşlarla öğlen yemeklerimizi yediğimiz bir lokanta var, adı da Hünkârbeğendi. Bakmayın adına, hünkârbeğendi yapılmıyor bu lokantada. Patron itibar olsun diye koymuş herhalde. Civarın çoğu işçisi burada yemek yer. Öğlen oldu mu bir fabrika yemekhanesi gibi önünde kuyruk olur. Tepsini alır sıraya girersin. Sıra sana gelene kadar da hangi yemekten alsam diye düşünürsün. Sene başında bize verilen yemek parasıyla 4 çeşit yemeğimizi, üzerine de tatlımızı yedik. Hünkârbeğendi yiyemesek de yemekten mutlu kalkardık. Şimdilerde ise bu lokantaya gitmiyoruz. Yanlış anlaşılmasın, yemeklerin lezzetinde bir sorun yok. Sorun bize verilen yemek parası aynı kalırken yemeklerin nerdeyse iki katı kadar pahalılaşmış olması.

Sadece bu lokanta değil, ücretlerimiz aynı kalırken hayat her alanda pahalılaşmış. Mesela ocak ayında asgari ücretle

201 litre ayçiçeği yağı alabilirken şimdi 156 litre, 94 kilo beyaz peynir alabiliyorken şimdi 56 kilo peynir alabiliyoruz. Asgari ücret hâlâ 2825 lira ama aldığımız ürünlere yüzde 50'den fazla zam gelmiş durumda! 2021'in Ocak ayında asgari ücretimiz yaklaşık olarak 382 dolardı, şimdi 290 dolara kadar indi. Siz bu mektubu okuduğunuzda durumun ne olacağı ise belirsiz! O günden bugüne ücretimizden reel olarak yaklaşık 100 dolar kaybetmişiz, 950 lira yani! Bu ücretimizin yüzde 35'ler düzeyinde eridiğini gösterir.

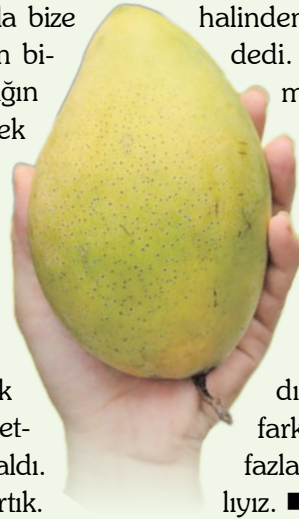
Sarayda oturan Erdoğan ise "abartmayın, her şey çok uygun" diyor. Hatta bunu kanıtlamak için geçenlerde market alışverişi bile yaptı. Sadece abur cubura 1002 lira para harcamış! Ben artık Hünkârbeğendiden vazgeçtim, asgari ücret belirlenirken abur cubur kaleminin de eklenmesi gerektiğini düşünüyorum. Hünkârbeğendi lokantasından olduk **ama hünkârımızın da istemeden işaret ettiği şu abur cubur meselesine bu asgari ücret döneminde kafa yoralım derim!** ■

Emekçi Kadınların Mangoyla İmtihanı!

■ Kocaeli'den bir grup metal işçisi kadın

İşyerinde ana sohbet konumuz hayat pahalılığı... Geçen gün kötü çıkan yemekleri konuşurken, yine bir anda sohbetin ibresi aynı noktaya geldi: Bir arkadaşımız, "geçen gün cumhurbaşkanımız market alışverişi yaptı, görmediniz mi, çok da uygun fiyatlara sepetini doldurdu" dedi. Bir anda yükselen uğultular arasından Hatice ablanın söylediklerini duyabildim: "Doldurdu da, aldıkları hep abur cuburdu. Hem 1200 lira bizim gibilerin ev kirası. Bizim aylık mutfak alışverişimiz o kadar olabilir mi hiç! Saraydan bakınca her şey ucuz, her şey uygun tabii."

Laf lafı açarken, daha önce porsiyonlarımızı küçültmemizi söyleyen Emine Erdoğan'ın şimdi de "mangoları kurutarak muhafaza edin" demesine geldi konu. Arzu abla, "bu kadın kim oluyor da bizim paramızla bize akıl veriyor. Gelsin de bir saat çalışsın bakalım bizim gibi. Utanır insan o lafları etmeye. Yaşadığın ülke belli, koşullar belli. İnsanlar evlerine ekmek götürüyor ya!" diye dile getirdi öfkesini. Arkadan bir arkadaş, "bize değil Afrikalı kadınlara diyormuş, öyle diyor yandaş medya" diye araya girdi. Bir anda sesler yükseldi; "ne fark eder", "o der", "mutlaka demiştir." Hülya, "sen bahsettin demin, yemek kitabı yazmış, basımı ve tanıtımı için bir milyon lira harcanmış. Yazık günah ya, insanlar bu ülkede açlıktan intihar ettiler. Öğrenciler yurt bulamadı da sokaklarda kaldı. Asgari ücret alanlara ev vermiyor ev sahipleri artık.

Öyle zoruma gidiyor ki, ben de muhafazakâr bir insanım. Ama hak nedir, utanmak nedir iyi bilirim. Bunlar 'biz' diye bir algı yaratıyorlar ya hani, işte bence onlar bizden değil" dedi.

Tülin devamını getirdi: "Çocuğum okula başladı, ben her gün beslenme çantasına ne koyacağımı düşünüyorum. Mevsim meyve sebzeleri girmiyor daha evimize. Kalkmış akıl veriyor mangolarınızı kurutun diye. Ben de ona Allah size akıl ve vicdan versin diyorum. O kadar kör olmuşlar ki, o saltanatları ellerinden gidecek hâlâ görmüyorlar!" Ayşe abla da içindekileri söylemek için sabırsızlanıyordu. Sonunda girdi söze: "Halt etmiş o. Tanesi 20-30 lira. Yaz geçti gitti, insanlar iki kilo erik alıp onu bile kurutacak durumda değil. Biz söz var, 'tok açın halinden ne anlar' diye. Aha bu da ona örnek işte" dedi. Funda da devamını getirdi: "Geçen yıl bir kez meraktan aldım. Zaten ejder meyvesi, mango, bunlar sağ olsunlar hep Emine Erdoğan'ın ailesiyle girdi hayatımıza. Yoksa nereden bileceğiz? Taneyle aldığımız mangonun tadını ben şeftaliye benzettim. Ama çocuklar hiç sevmediler. Allah'tan da sevmediler yoksa nasıl alacağız?"

Bu sohbet de gösteriyor ki biz emekçi kadınların dünyası Saraylıların dünyasından çok farklı. Onlardan bize bir hayır gelmez, biz daha fazla yan yana gelmeli ve dayanışma içinde olmalıyız. ■

Hâlâ Ucuz Olan Şeyler Var!

■ Tekirdağ'dan bir ilaç işçisi

Ben ilaç fabrikasında çalışan genç bir işçiyim. Çalışma arkadaşlarım da benim gibi henüz işçiliğe yeni adım atmış, yirmili yaşlarında gençler. “Beyaz yakalı” olan bu arkadaşlarımın birçoğu ailesiyle yaşıyor. Son aylara kadar pek de geçim derdi olmayan insanlardı. Yıl boyunca gezmeyi planladıkları şehirleri, yaptıkları yurt dışı seyahatlerini ya da yeni aldıkları kıyafetlerini anlatırlardı çoğunlukla.

Ancak hayat pahalılığı o denli arttı ki, işyerimizde konuştuğumuz neredeyse tek konu geçim derdi artık. Kim markete gitse ertesi gün gelip her şeyin ne kadar pahalı olduğundan yakınıyor. Bir hafta yıllık izne çıkan aylarca borç ödemek zorunda kalıyor. Evlerin masrafları alabildiğine arttığından artık ailelerine de destek olmak zorunda kalıyorlar.

Geçenlerde çay molasında yine marketlerdeki pahalılığı gündemimiz. Bir arkadaşımız canının ekşi elma çektiğini ama kilosunun 11 lira olduğunu görünce almaktan vazgeçtiğini anlattı. Hâlbuki elma yoksulların tüketebildiği nadir meyvelerdendi. Sonra bir başkası şampuanların, deodorantların fiyatlarına inanmadığını dile getirdi.

Herkes bir şeyler saymaya başlayınca başka bir arkadaşımız da “ucuz olan bir şey var mı ki artık!” diye sitem etti. Canı elma çekip de alamayan arkadaşımız atıldı söze; “var; biz!”

Öyle haklıydı ki, sonrasında sohbetimiz bunun üzerinden ilerledi. Evet, bugün Türkiye’de en ucuz şey biz işçilerin emeği ve canı. Zamanımızın büyük çoğunluğunu işyerinde geçiriyoruz. Hem bedenimiz hem zihnimiz yoruluyor, yıpranıyor. Ancak koca bir yıl çalıştıktan sonra bir hafta tatile gitmek bile hayal oldu. Bırakalım tatili, her geçen gün boğazımızdan kısmak zorunda kalıyoruz. Bunca çalışmanın karşılığı canımızın çektiği bir meyveyi bile alamamak mı?

Elif Çağlı’nın şiirinde dediği gibi; “Değil be kardeşim, değil. Böylesi yaşamak değil!” Bizler yaşamak istiyoruz, insanca yaşamak istiyoruz. Dünyanın tüm güzelliklerini görmek, duymak, tatmak istiyoruz. Ben ÜİD-DER’li genç bir işçi olarak bunun tek yolunun mücadele etmekten geçtiğini biliyorum. Ve inanıyorum ki işçi sınıfının tüm gençleri bir gün bu düzene karşı mücadele yolunu seçecek. O zaman emekçilerin yaşamı da emeği de dünyadaki en kıymetli şeyleri olacak. ■

Barınma Hakkı da Bizim İçin Mücadele Konusudur

■ Ankara’dan bir metal işçisi

İnsanın en temel ihtiyaçlarından biri olan barınma, emekçiler için en büyük sorunlardan biri aynı zamanda. Kiralar ve ev fiyatları o kadar yüksek ki eve giren bir maaşın yarısından fazlası kiraya ya da ev kredisine gidiyor. Peki ne yapmalı? Geçtiğimiz yıl ABD’de, bu yıl ise Avrupa’nın pek çok ülkesinde yüksek kiralar kitlesel eylemlerle protesto edildi. Dünya işçi sınıfının tarihi de işçilerin yüksek kiralara karşı verdiği mücadelelerle dolu... Bu mücadeleler bugün de bize yol gösteriyor ve cesaret veriyor.

Birinci Dünya Savaşı’nın yaşandığı yıllara bakalım. Savaşın patlak vermesiyle birlikte İskoçya’da liman işçilerinin yaşadığı Glasgow’un Govan bölgesinin göç almasını fırsat bilen ev sahipleri, kiralık evler için fahiş fiyat artışı yapmışlardı. Yüksek kiralara ödeyemeyen işçi aileleri evlerinden çıkartılıyor, sokağa atılan ailelerin sayısı arttıkça işçilerin öfkesi de artıyordu. Nihayet Govan’daki konutlarda yaşayan emekçi kadınlar “taşınmıyoruz” diyerek kira grevlerini başlattılar. Grevler aylarca sürdü ama sonunda işçi aileleri taleplerini kabul ettirdiler. Meclis, Kira Kısıtlama Yasası’nı çıkarmak zorunda kaldı. Böylece kiralar savaş öncesindeki düzeye geri çekilerek donduruldu.

1929’daki ekonomik kriz ABD’de de işsizlik ve barınma sorununu büyütüştü. Kiralarını ödeyemedikleri için evlerinden zorla çıkarılan insanlar “Hooverville” adını verdikleri gecekondu mahallelerinde kendi yaptıkları derme çatma kulübelerde yaşamaya başlamışlardı. Bu durum emekçilerin öfkesini ve mücadelesini büyüttü. 1930’larda, Bronx’ta işten atılan on binlerce işçi, işsiz işçilerin haklarını savunmak için konseyler oluşturdu. Bu işsiz konseyleri yürüyüşler düzenlediler, kira grevlerini desteklediler ve evden atmalara karşı mücadele ettiler. Örneğin evden zorla çıkarılıp eşyaları dışarı çıkarılan bir kiracının yardımına bu konseylerdeki işçiler koşuyor, eve gidip dışarı atılan eşyaları eve geri sokuyorlardı. Ne polis ne de ev sahipleri tahliye karşı çıkan bu gruplarla baş edebiliyordu. Bu mücadeleler sonucunda ABD’li emekçiler kira fiyatlarını aşağı indirdiler, evden atılanların evine geri dönmesini sağladılar.

Kapitalizm var olduğu sürece emekçilerin barınma sorunu bitmeyecek. Ancak bu mücadeleler gösteriyor ki, emekçiler olarak birlik olup örgütlendiğimizde saldırılara karşı durabilir, kazanım elde edebiliriz. Bugün de yapmamız gereken farklı bir şey değildir. Biz her şeyi üretenler, birlik olalım ve barınma hakkımız için mücadele edelim. ■

Koçero

gocunmayın güzel beyler
hanımlar
alınip incinmeyin
silah silah çatmayın o güzel kaşlarınızı
paralar girsin diyedir kalantor kasalara
toprak sömürülsün diyedir orta çağlarda
ışksız kalsın diyedir bir koca ülke
karanlıkta boğazlaşsın diyedir güzel yüzlü insanlar
fabrikalar işçi yesin para kussun diyedir
kıyılar yağmalansın ormanlar çiftlikleşsin
bankalar yağ bağlasın tekeller et bağlasın
holdingler palazlansın ortaklıklar göbektensin
bu rüzgar böyle essin
bu değirmen böyle dönsün
bu çuvallar böyle dolsun diyedir
koçero'nun dağlarda medetsiz yalnızlığı!

'leb-i derya' şu saltanat
şu konaklar şu saraylar şu köşkler
bu bereket bu bolluk
bu çilginca hovardalık
gocunmayın güzel beyler
hanımlar
alınip incinmeyin!
kırk bin köyden birer kişi
göçüyor kırk bin kişi
kırk bin köyden onar kişi
göçüyor yarım milyon

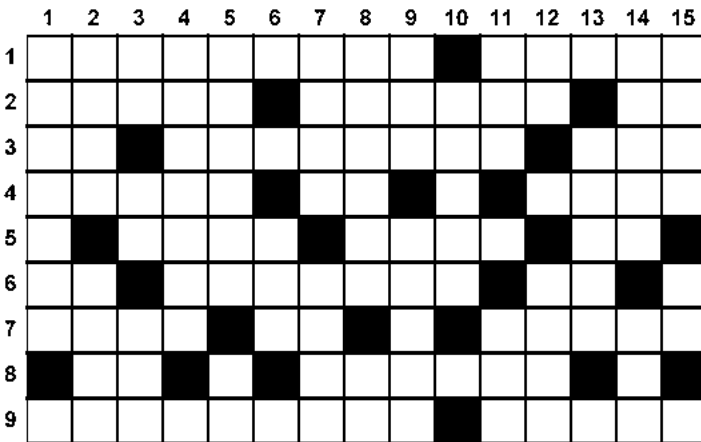
ya ellışer yüzer kişi
göçüyor milyon milyon
vatanda vatan...

güzel beyler
hanımlar
kusuyor bütün köyler insanlarını
kusuyor kasabalar
baştanbaşa bütün ülke
kusuyor insanını!
bu eziklik
bu hırçınlık
güzel beyler
hanımlar
bu sınırsız tedirginlik
acaba nerede biter?
nasıl başlar acaba
şenlikli günleri bu toprakların?

bulacak bir gün elbet
yatağını bu nehir
duruşup dinginleşecek
birgün elbet bu nehir
ve çocuklar oynaşacak mutlu çocuklar
anacan sularında bu mutlu nehrin!

Hasan Hüseyin Korkmazgil'in Koçero şiirinden kısaltılarak alınmıştır.

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Paranın değer kaybetmesi. İmge, hülya.
2. Kısa saplı kürek. Sermaye. Bir soru eki.
3. Lityumun simgesi. Hızla hareket ederken vın sesi çıkarmak. Kuvvet, kudret.
4. Altıgen kesitli genelde L biçimli anahtar. İridyumun simgesi. Babanın kız kardeşi.
5. Yâd etme. Bebek yiyeceği. Son harfin okunuşu.
6. Akıl. Bir çorba türü. Bir şaşma ünlemi.
7. ABD'de uzay programı çalışmalarını yürüten kurum. Vergilerle finanse edildiği halde hükümet yanlısı haber yapan resmi haber ajansı. İstanbul'da sorunlarla gündeme gelen ticari ulaşım aracı.

8. Eski Mısır inancında insanın görünmeyen bedeni. Mert olmayan.
9. İki dönem arasında değişim hesaplanırken bir önceki dönemdeki değişimin mevcut döneme yaptığı etki. Cumbalak.

Yukardan Aşağıya

1. Açık mor renk.
2. Erişmiş, başarmış. Bir kuş türü.
3. Fransa'nın ülke kodu. Bir seslenme sözü. Her tür müzik aracı.
4. Hoş kokulu, çeşitli amaçlarla kullanılabilen bir bitki.
5. Korozyon. Bir binek hayvanı.
6. Mesafe.
7. Emekçilerin vapurla boğazdan geçerken görebildiği kıyıdaki büyük ve görkemli zengin evleri. 'Doğrusunu söylemek gerekirse, kaldı ki, üstelik' anlamlarında kullanılan bir söz.
8. Tamir etme. İskambilde biri.
9. Ad. Kansızlık.
10. Yeraltında bulunan, ergimiş haldeki kayalar.
11. İşçilerin çalışma saati, ücret, mesailer, çalışma koşulları, sendika gibi mücadeleyle kazandıkları. Söзде kamu yayıncılığı yapan devlet televizyon kuruluşu.
12. Kanın rengi. Yanlış.
13. Örne üst giysisi.
14. Gündelikle çalışan işçi. Su taşkını.
15. Türkiye'nin para birimi. Boru sesi.

Geçen Bulmacanın Çözümü

1	S	I	G	O	R	T	A		D	I	R	E	N	I	S
2	A	M	A	L	O	L	G	U	N	G	I	N	E		
3	R	A	N	T	I	Y	E	M	E	N	E	M	E	N	
4	I	R	G	A	T	T	R	A	K	E	E	B	E		
5	B	S	A	N	I	N	K	E	T	O	L				
6	A	R	T	I	O	R	A	A	T	T	L				
7	R	E	R	A	T	Y	A	K	A	M	U	Z			
8	E	K	R	A	N	D	E	M	I	R	C	I	A		
9	T	I	K	I	L	T	A	T	A	L	A	N			

Uğur Tekstil işçileri

Mitsuba işçileri

Cargill işçileri

Bel Karper işçileri

Direnç ve Azim İşçilere Kazanım Getiriyor

Toplumsal sorunlar hızla büyüyor. Eşitsizlik ve adaletsizlikten doğan çelişkiler her yerde kendini açığa vuruyor. İşsizlik artıyor, emekçilerin gelir seviyesi geriliyor, çalışma ve yaşam koşulları kötüleşiyor. İşçi sınıfı, gün geçtikçe birleşmek, kardeşleşmek, dayanışmayı güçlendirmek ihtiyacını derinden hissediyor. Grev ve direnişlerin sayısı artarken direnç ve azim işçilere kazanımlar getiriyor.

Anadolu'da tekstil üretiminin merkezlerinden biri olan **Antep**'te **Uğur Tekstil** işçilerinin tamamı, patron tarafından işten atılmıştı. **DİSK/Tekstil Sendikası** üyesi olan işçilerin kararlı duruşu sonuç verdi. Haksız yere işten atılan işçilerin ortaya koydukları eylemler sonucunda patron, fabrikayı tekrar açmayı, işten atılan işçilere işbaşı yaptırılmayı, sendikanın yetkisine itiraz etmemeyi kabul etti.

Kocaeli/Gebze'deki Japonya menşeli **Mitsuba Otomotiv** fabrikasında işçiler, **DİSK/Birleşik Metal-İş Sendikası** üyesi oldular. Şirket yönetimi tazminatlı işten atma saldırısına başvurdu, sendika üyeleri üzerinde baskı kurmaya başladı. Bunun üzerine fabrikaya kapanan işçiler kazanım elde ettiler. Şirket yönetimi, sendikayla toplu iş sözleşmesi masasına oturmayı ve işten atılan işçilerin tazminatlarını ödemeyi kabul etti.

Tekgıda-İş Sendikası üyesi **Cargill** işçileri de direnişlerinin 1280. gününde mücadelelerini önemli bir aşamaya taşıdı. Sendikalaştıkları için işten atılan işçiler, kâh **Bursa**'daki direniş çadırlarında kâh İstanbul'daki şirket genel merkezi önünde mevsimleri devirdiler. Dile kolay 1280 günü geri bıraktılar. Sendikal yetki için fabrikada gerekli çoğunluğu sağladıklarını duyuran ve direniş çadırlarını kaldıran işçiler, işe iade taleplerini sendikalarıyla birlikte toplu iş sözleşmesi masasına taşıyacaklar.

Patrona geri adım attırmayı başaran bir başka hak mücadelesi haberi ise **Tekirdağ/Çorlu**'dan geldi. Grevlerinde 5 ayı geride bırakan **Tekgıda-İş** üyesi **Bel Karper** işçileri, patronu toplu iş sözleşmesi masasına oturtmayı

başardı. Grevci işçiler bu haberi grev alanında davullar, zurnalar eşliğinde kutladı.

Kazanım elde eden hak mücadeleleri, Türkiye'nin dört bir tarafındaki işçilere moral ve güç veriyor, umut oluyor. Patronlar sendika düşmanlığına devam ederken, benzer sorunlar yaşayarak sendikalaşma ve haklarına sahip çıkma mücadeleleri veren işçiler de kararlılıklarını sürdürüyor.

Türk Tabipler Birliği üyesi hekimler, randevu sürelerinin 5 dakikaya düşürülmesini protesto ederken, **DİSK/Genel-İş Sendikası** üyesi işçiler de Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde vergi indirim talepleriyle eylemler gerçekleştiriyorlar. **Ankara'da Tezkoop-İş Sendikası** üyesi Orta Doğu Teknik Üniversitesi (**ODTÜ**) işçileri çalışma saatlerinin iyileştirilmesi ve mesai ücretlerinin yatırılması talepleriyle, **Tekirdağ/Çerkezköy**'de bulunan **Türk Metal Sendikası** üyesi **Kleidco** işçileri ise işten atma saldırılarına karşı eylemler yapıyorlar.

İzmir/Kemalpaşa ve **Manisa/Turgutlu**'da faaliyet gösteren **Gates Hortum**'da **Lastik-İş Sendikası** üyesi işçilerin, **Kocaeli/Çayırova**'da **Öz Çelik-İş Sendikası** üyesi **HEBO Yapı** işçilerinin, İstanbul Güngören'de ise **Nakliyat-İş Sendikası**'nın desteğiyle **Neo-Trend Tekstil** işçilerinin direnişleri sürüyor. **Tekirdağ/Çerkezköy**'de ise **Tekgıda-İş Sendikası** üyesi **Adkotürk** işçileri grevde. **Belediye-İş Sendikası**'nın örgütlü olduğu **Bakırköy Belediyesi**'nde çalışan işçiler, belediye yönetiminin "sıfır zam" dayatmasına karşı 25 Ekimde greve çıktı.

İşte bu tablo, işçilerin haksızlıklar karşısında susmadığının, birleştiklerinde ise kazanım elde ettiklerinin tablosudur. Egemenler sömürü ve zulüm karşısında emekçileri susturamazlar. Sömürü varsa, baskı ve zulüm varsa, orada haksızlıklara tepki gösterenler de vardır. Bir şehirden başka bir şehre, grevlerden direnişlere... Birliğini kuran, direncini kuşanan ve azmeden işçiler, patronlara geri adım attırmayı başarıyorlar. ■

Hekimlerin eylemi

Kleidco işçileri

Neo Trend işçileri

Hebo Yapı işçileri

Güney Kore

Güney Afrika

Düşük Ücrete, Ağır Çalışmaya ve Zorbaliğa Karşı GREV

Güney Kore'de genel grev!

Güney Kore'de yüz binlerce işçi 20 Ekimde genel greve çıktı. Ülkenin en çok üyesi olan Kore İşçi Sendikaları Konfederasyonu KCTU'nun çağrısıyla gerçekleşen greve sağlık, eğitim, inşaat, taşımacılık ve daha pek çok sektörden işçiler katıldı. Grevin yanı sıra başkent Seul de dâhil olmak üzere 14 farklı bölgede kitlesel protesto gösterileri düzenlendi.

Güney Kore işçi sınıfı protesto gösterilerinde tüm işçilere iş güvencesi talep etti, "esnek çalışmaya hayır" dedi. İş cinayetlerinin en çok yaşandığı ülkelerden biri olan Güney Kore'de işçiler, daha güvenli koşullarda çalışmak istediklerini dile getirdiler. Ekonomik krize karşı emekçilerin desteklenmesini, eğitim, sağlık gibi hizmetlerin ücretsiz hale getirilmesini talep ettiler. İşçi sınıfının giderek yoksullaştığı, patronlar sınıfının ise semirdikçe semirdiği adaletsiz bir düzeni istemediklerini haykırdılar. Protesto gösterileri pandemi bahanesiyle engellenmek istendi. Tüm engelleme çabalarına rağmen işçiler meydanlardan ayrılmadılar ve mücadeleye devam edeceklerini dile getirdiler. 1 milyonu aşkın üyesi olan KCTU Ocak ayında yeniden kitlesel mitingler gerçekleştirmeye hazırlanıyor.

Güney Afrika: Metal işçilerinin grevi sürüyor

Güney Afrika'da 5 Ekimde greve çıkan 155 bin metal işçisi hakları için mücadele etmeye devam ediyor. Güney Afrika Metal İşçileri Sendikası (NUMSA) ile işveren

sendikası Güney Afrika Çelik ve Mühendislik Endüstrileri Birliği (SEIFSA) arasındaki toplu iş sözleşmesi sürecinin tıkanmasının ardından işçiler greve çıkmıştı. Daha sonra Güney Afrika Metal ve Elektrik İşçileri Sendikası (MEWUSA) üyeleri de aynı taleplerle greve çıktıklarını duyurdu.

Sanayinin kilit sektörlerinden olan metal sektöründe bu grev, BMW gibi dünya devi şirketler de dâhil olmak üzere birçok şirketi etkiledi. Bir patron örgütü olan Ulusal Otomotiv Bileşenleri ve Müttefik Üreticileri Birliği (NAACAM), grevin şimdiden sektörü ciddi anlamda etkilediğini ve bir an evvel sürecin sonuçlanması gerektiğini belirten bir açıklama yapmak zorunda kaldı. Polisler grevci işçilere birçok kez saldırdı, onlarca işçi yaralandı. Ancak polis şiddetine rağmen greve kararlılıkla devam eden metal işçileri, SEIFSA'yı pazarlık masasına tekrar oturttu.

NUMSA ilk yıl için %8'lik zam talep ederken işverenler sendikası %4,4 oranında zam teklif etmişti. Yeniden yapılan görüşmelerde işveren sendikası teklifini %6'ya yükseltti. Ancak işçiler taleplerinin kabul edilmesini isteyerek greve devam ediyorlar.

ABD: Düşük ücretlere karşı grev

Dünyanın sayılı iş ve tarım makineleri üreticilerinden John Deere şirketinde çalışan 10 binden fazla işçi 14 Ekimde greve çıktı. Grev ABD'nin çeşitli eyaletlerinde bulunan toplam 14 fabrikayı kapsıyor. John Deere işçileri, son iki yılda ABD'de özel sektörde yapılan en büyük grevi gerçekleştiriyor.

Şirket rekor oranda kâr açıklarken işçilere %5-6 oranında zam teklif etti. Birleşik Otomobil İşçileri Sendikasına (UAW) üye işçiler, şirketin teklif ettiği sözleşmeyi kabul etmedi. 1997 yılında şirket tarafından işçilere dayatılan ve sosyal hakları geriletken sözleşme nedeniyle, o tarihten sonra işe giren işçiler daha az haktan faydalanıyorlar, örneğin daha düşük emekli maaşı alıyorlar. İşçiler bu ayrımın kabul edilemez olduğunu vurguluyor ve kayıpların telafi edilmesini talep ediyorlar. Pandemi boyunca günde 10-12 saate varan sürelerde çalışmaya zorlandıklarını, postabaşları tarafından sürekli gözetlediklerini ve hakaretlere maruz kaldıklarını ifade ediyorlar. Yalnızca ücret artışı için değil, daha iyi koşullarda, fazla mesaiye zorlanmadan ve hakaretlere maruz kalmadan çalışabilmek için greve çıktıklarını dile getiren işçiler, grev başarıya ulaşırsa bunun tüm sektörler için fark yaratacağını vurguluyorlar.

Yunanistan'da öğretmenler grevi

Yunanistan'da ilkokul ve lise öğretmenleri, performans sistemini dayatan yeni eğitim yasasına karşı 11 Ekimde 24 saatlik grev yaptı. Yunan İlkokul Öğretmenleri Federasyonu (DOE) ve Ortaokul Öğretmenleri Birliği (OLME) sendikalarının çağrısıyla 11 Ekimde greve çıkan on binlerce öğretmen, Atina ve Selanik başta olmak üzere Yunanistan'ın birçok şehrinde protesto gösterileri düzenledi. Sağcı Yeni Demokrasi Partisi hükümetinin grevi "yasa dışı" ilan etmesine rağmen iş bırakan öğretmenlere, öğrencilerin de katılımıyla birlikte eylemler büyüdü, hükümetin eğitim politikaları ülke genelinde protesto edildi.

"Biz maliyet değiliz, biz geleceğiz" yazılı pankartlarıyla

eylemlere katılan öğrenciler, öğretmenler ve veliler yeni eğitim yasasıyla eğitimin özelleştirilmesine, okulların ticarethanelere dönüştürülmesine karşı çıkıyorlar.

İran: İşçilerin öfkesi büyüyor, protestolar ülke geneline yayılıyor

İran'da hayat pahalılığına, düşük ücretlere, hayatı felç eden su ve elektrik kesintilerine, baskı ve yasaklara karşı mücadele devam ediyor. Öğretmenler biriken sorunlarının çözülmesi için uzun zamandır çeşitli eylemler düzenliyorlar. Son olarak 14 Ekimde Tahran, İsfahan ve Şiraz başta olmak üzere 40'ın üzerinde şehirde düzenledikleri gösterilerle seslerini yükselttiler. Zaten düşük olan ücretlerinin gecikmesine, büyüyen öğretmen açığına rağmen artan işten atmalara, işsizlik sebebiyle intihar vakalarının artmasına karşı bir araya gelen öğretmenler, ülke genelinde Eğitim Bakanlığı'na bağlı yerel kurumlar önünde protestolar düzenlediler. Kimi şehirlerde polis tarafından engellenmeye çalışılsalar da eylemlerine devam ettiler.

Ayrıca Huzistan eyaletinde bulunan Haft Tappeh şeker fabrikası işçileri de düşük ve ödenmeyen ücretlere, ağır ve güvencesiz çalışma koşullarına karşı 28 Eylül'den bu yana grevdeler. Kitleli yürüyüş ve eylemler düzenliyorlar. Bir başka grev ateşi ise İran'ın Verzigan şehrinde yükseldi. İran'ın en büyük maden işletmelerinden olan Sungun bakır işçileri, "ölebiliriz ama aşağılanmayı kabul etmeyiz" diyerek kısa dönemli sözleşmelere, işyerinde ayrımcılığa, düşük ücretlere ve ağır çalışma koşullarına karşı 4 Ekimde greve çıktılar. İşçiler kitleli gösterilerle taleplerini haykırıyorlar. ■

ABD

İran

Yunanistan

Ne Kadar Çoğalırsak Karanlık O Kadar Azalır

Genç arkadaş, bizler herkese iş, özgürlük, eşitlik, savaşız ve sömürsüz bir dünya isteyen gençleriz. Sömürücü egemenler ise eşitlik ve özgürlük isteyenleri vatan haini, “terörist”, isyancı ilan ediyor. Var-sın etsinler. Biz yine de özgürlük şarkıları söyleyecek, insanlığın kurtuluşu ve eşitlik için mücadele edeceğiz. Seni de saflarımıza çağırıyoruz. Biliyoruz ki **Biz Ne Kadar Çoğalırsak Karanlık O Kadar Azalır.**

Ekonomik kriz başta olmak üzere işsizlik, barınama, göç, ekolojik kriz ve savaşlar... Amerika'dan Yunanistan'a, Almanya'dan Türkiye'ye dünyanın birçok ülkesinde gençler öfkeli. Hâl böyleyken egemenler gençlerin bilincini bulandırmak istiyor. Bizi “Z Kuşağı” olarak nitelendirenler, “tarihte ilk kez çocuklar ana babalarına öğretiyor” diyerek teknoloji üzerinden gururumuzu okşayıp bize bir kimlik vermek istiyorlar. Hatta bugünkü sınıfsal sorunların üzeri kuşak çatışmasıyla örtülmek isteniyor. Kapitalist düzenin doğurduğu sınıf ayrımlarının yerine kuşak ayrımlarını geçirerek gerçekleri görmemizi engellemeye çalışıyorlar. Algı oyunları ve çarpıtmalarla sindirilmek isteniyoruz. Gençliğin isyanının ve öfkesinin cahillikten, vurdumduymazlıktan kaynaklandığını söylüyorlar. Gençliğin tepkisinin sebebi “Z Kuşağı” olması değil, kapitalizmin yarattığı sefalet ve geleceksizliktir. Biz örgütlü gençler olarak kuşak sınıflandırmalarına inanmıyor, sadece iki sınıf vardır diyoruz; Patronlar Sınıfı ve İşçi Sınıfı! Bizler, var olan tüm toplumsal sorunların kaynağının kapitalizm olduğunu kavrayan, sosyalizm şuuruyla dolu gençleriz. Bizim tarafımız bellidir; yolumuz, daha güzel yarınlar için mücadele eden örgütlü işçi sınıfının yoludur.

■ İstanbul'dan lise ve üniversite öğrencileri

Yaşadığımız dünyada işçi sınıfının gençlerinin üstünde ağır bir yük var. Kapitalist sistemin dayatmaları adeta bir karabasan gibi çöküyor üstümüze. Milyonlarca genç çalışıp çabılıyor, didiniyor ama eline geçen sıfır. Genç işsizliği her geçen gün artıyor. Kapitalizmin yarattığı umutsuzluk ve karamsarlık salgını yayılıyor. Gençlik depresyonla boğuşuyor. Bu düzen hayallerimizi, renklerimiz solduruyor. Onun yerine gri bir gelecek kaygısı ve endişe koyuyor. En güzel yıllarımız kaygılarla geçiyor. Geleceğimiz çalınıyor. Yarınlarımız için sesimizi yükselttiğimizde bize “terörist” diyorlar. Birleşen ellerimizi ayırmak için yapıyorlar bunu. Her anlamda boğuluyoruz bu düzende. Oysa rahat, derin bir nefes almak istiyoruz. ÜİD-DER'li gençler olarak bizler de geleceğimizden, dünyamızın geleceğinden kaygılıyız, bu yüzden mücadele ediyoruz. Birlikteliğimiz geleceğe dair umutlarımızı büyütüyor. Hadi, siz de katılın aramıza!

■ Ankara'dan işçi ve öğrenci gençler

Üniversiteden yeni mezun olan gençler hem işsizlik hem de KYK borcu ile karşı karşıya kalıyor. Pek çok arkadaşımız bu ortak kaygıları dile getiriyor. Mesela diyetisyenlik okuyan bir arkadaşımız bu durumu “hayata 1-0 değil 10-0 yenik başlamak” olarak tanımlıyor. Fizik tedavi teknikerliği okuyan arkadaşımız asgari ücretle bir işe girmeye razı olduğunu, çünkü ailesine daha fazla yük olmamak için çalışmak zorunda kaldığını anlatıyor. Psikoloji mezunu arkadaşımız kredi alırken 18 bin liraya imza attığı halde bu borç faiziyle birlikte 35 bin lirayı bulmuş durumda. Yüksek lisans için aldığı krediyle birlikte 80 bin liraya varan borcu ödeyecek. Ama nasıl? İşe başladığımızda aldığımız ücretler o kadar düşük ki, hem temel ihtiyaçları karşılamak hem de kredi borcunu ödemek basbayağı imkânsız. Biz emekçi sınıfın çocuklarıyız, bu koşullarda kredi almadan okuyamazdık. Ama devlet verdiği krediyi faize bağlayarak açıkça kaşıkla verip kepçeyle alıyor. Oysa eğitim parasız olmalı ve bu kapsamda yurt, yemek ve kitap masrafı devlet tarafından karşılanmalıdır. Zaten devletin topladığı vergiler de emekçilerin cebinden çıkıyor. En acil talebimiz borçların silinmesidir. Bunun için sesimizi daha yüksek çıkartmalıyız. Bize ses olduğu için ÜİD-DER'e teşekkür ediyoruz.

■ İstanbul/Sancaktepe'den üniversite mezunu gençler

Kapitalizm “insan doğasına en uygun düzendir” diyor, sermaye sahipleri ve onların çanak

yalayıcıları. Özellikle biz gençlerin sahip olduğu potansiyelleri, bireysel yeteneklerini gün yüzüne çıkaran bir düzenmiş bu düzen! Bu çok büyük bir yalan! Milyonlarcamız işsiz, milyonlarcamız gelecekte umutsuz, çıkışsız. Rekabet, hırs, duyarsızlık, yabancılaşma ve nefret pompalanıyor üzerimize! İnsanları birbirlerini düşünmeyen, dayanışma duygusundan yoksun, rekabet hırsıyla dolu, “bana dokunmayan yılan bin yaşasın” anlayışıyla dolduran bir sistem mi insan doğasına uygun? Hayatımızı bitmeyen bir ekmek kavgasına dönüştüren, hayal gücümüze bile ket vuran, tüm güzellikleri parayla satan ve ulaşılmaz kılan bu düzen mi yeteneklerimizi, potansiyellerimizi açığa çıkarıyor? *UID-DER’li genç kadınlar olarak biliyoruz ki bizi ileriye taşıyacak olan dayanışma duygularımızı güçlendirmek, eşitlik ve özgürlük için mücadele vermek ve bu saftaki insanlarla bir araya gelerek çoğalmaktır.* Her şeye bir fiyat biçen ama insana, doğaya zerre kadar değer vermeyen bu düzeni yıkma mücadelesi içinde yer almaktır.

■ Mersin’den genç kadın işçi ve öğrenciler

Gençler olarak bir araya gelip sohbet ettiğimizde arkadaşlarımızdan dertsiz tasasız kimse olmadığını görüyoruz. Herkes stresli, herkes gelecek kaygısı içinde. Pek çok arkadaşımız çareyi yurt dışına gitmekte görüyor. Filmlerle, dizilerle Batı’daki gençlerin diledikleri gibi yaşadıkları propaganda ediliyor. Aslında Türk dizilerini dışarıdan izleyen biri de Türkiye’de her şeyin güzel olduğunu düşünebilir ama gerçek çok farklı. İşsizlik ve gelecek kaygısı dünyanın en ileri ülkelerindeki gençleri de sarmış durumda. Mesela dünyanın ekonomik olarak en iyi durumdaki ülkeleri sayılan OECD ülkelerinde bile, genç işsizliği ortalaması yüzde 18’lerde. Yani her 5 gençten biri işsiz. Dünyanın her yerinde işsizlik, eğitimin paralı hale getirilmesi, kiralardan artışı gibi sorunların yaşandığını ama bu sorunlardan kaçmak yerine işçilerin genci yaşlısıyla, kadını erkeğiyle mücadele verdiklerini İşçi Dayanışması’ndan ve internet sitemizden okuyoruz. Yaşadığımız sorunların çözümü

ülkeyi terk etmek değil bir araya gelip mücadele etmektir. Kaldı ki dışarıda kimse kucağını açıp bizi beklemiyor. Milyonlarca gencin hepsinin başka ülkelere gitmesi mümkün de değil. Yani bu gitme isteği bir hayal ve gerçeklerden kaçış! Ama gerçeklerden kaçamayız. UID-DER’li gençler olarak çevremizdeki arkadaşlarımızla bir araya gelip birlik ve dayanışmamızı büyüttükçe mutluluğumuz da umudumuz da artıyor.

■ İstanbul/Tuzla’dan genç kadın işçiler

Tarih, her coğrafyada işçi sınıfının ve onların gençlerinin mücadelesine tanıklık etti. 1960’lı yılların başından itibaren Avrupa’da yükselen işçi ve gençlik hareketinin rüzgârları bizim topraklarımızda da esti. Haksızlığa, yoksulluğa, baskılara karşı yüreklerini ortaya koyan bu kuşak, dünyada 68 kuşağı olarak anılıyor. Fabrikalarda yapılan direniş, grev ve işgaller üniversitelere de sıçramıştı. Öğrenci gençlik, sömürünün, savaş ve baskıların olmadığı özgürlük dolu bir dünya için mücadeleye girişmişti. Onların mücadelesi bugünün gençleri olan bizler için büyük önem taşıyor. UID-DER’li gençler olarak, doğru ve haklı olanı seçmiş, fikirlerini korkmadan ve pes etmeden meydanlarda haykırarak 68 kuşağını gururla anıyoruz. Onların bizlere bıraktığı miras; tutkuları, inançları ve dünyayı değiştirme mücadeleleridir. Bizler, aynı onlar gibi, insanlığın sorunlarına sırtımızı dönmediğimiz ve kapitalist sömürü düzenine karşı mücadele verdiğimiz için mutluyuz.

■ İstanbul/Avrupa yakasından bir grup üniversite öğrencisi

Deniyor ki bu kuşak, kendinden önceki kuşaktan daha kötü şartlarda yaşıyor ve sonraki kuşak daha da kötü yaşayacak. Dünyada 2 milyardan fazla insan günlük 2 doların altında bir gelire yaşıyor ve bu sayı her yıl 30 milyon kadar artıyor. Kapitalizm doğayı geri dönülmez biçimde tahrip ediyor. Geleceğimiz ellerimizden çalınıyor! Bugünün gençleri olarak yarınlarımızın çalınmasına karşı mücadele ediyoruz. İnsanlığın sorunlarına duyarsız, zihni ve duyguları köreltilmiş olarak yaşamayı kabul etmiyoruz. İnsanın insanı sömürmediği, sınıfların ve sınırların olmadığı, doğayla iç içe ve kardeşçe yaşayabileceğimiz bir dünya hayal ediyoruz. Biliyoruz ki, bu hayalimizde asla yalnız değiliz. Kapitalizmin yarattığı eşitsizlik, adaletsizlik her geçen gün daha çok insan tarafından sorgulanıyor, eleştiriliyor. Yüreğinde bambaşka bir dünya düşü taşıyan işçiler, gençler, kadınlar dünya meydanlarını dolduruyor. Bireyi yalnızlaştıran, bencilleştiren ve toplumsal sorunlara karşı körleştiren bu sisteme inat; sorgulamanın, paylaşmanın, birlikte üretmenin tadına varıyor, sorumluluk bilincimizi geliştiriyoruz. Geleceğimizi çalmak isteyen egemenlere karşı mücadeleyi, umudu ve direnci büyütme için UID-DER saflarında birleşelim!

■ Kocaeli’den işçi ve öğrenci gençler

Gençlik ve Gelecek

"Gelecek" Göç Etmek İstiyor!

Egemen sınıfın siyasetleri her fırsatta "gençlik gelecektir" diye söze başlayıp tumturaklı laflar ederler. Oysa bugün toplumun geleceği sayılan gençler bir çıkmazda debeleniyor, "bize burada gelecek yok" hissiyatına kapılıyor. Çareyi yurtdışında arama eğiliminde ciddi bir artış yaşanıyor. Üniversite amfilerinden lise sıralarına, işyerlerinden sokak röportajlarına kadar gençlerin bulunduğu her alanda bu düşünce dile getiriliyor. Geline aşamada ülkedeki koşullar gençleri göçe zorluyor, diğer bir ifadeyle "Türkiye'nin geleceği" göç etmek istiyor!

Anketler, doğru şekilde yapıldığında insanların düşünceleri ve davranışları hakkında somut tablo sunarlar. Gençlere yönelik yapılan anketlerin istisnasız hepsinde ortak bir nokta var; kimisinde yüzde 65, kimisinde yüzde 75 oranında gençler, eğer imkân olsa yurtdışına yerleşip orada yaşamak istediğini belirtiyor. Üstelik AKP'ye oy veren gençlerin yarısının, MHP'ye oy veren gençlerin yüzde 70'inin de kanaati bu yönde. Belirtilen sebepler ise ortak: İşsizlik, yoksulluk, çalışma şartları, yaşamın her alanındaki güvencesizlik, belirsizlik, kayırmacılık, ülkedeki baskı ortamı, adaletsizlik, göç politikaları...

Son yıllarda hayatımıza yeni bir tanım girdi; ev genci! Ne istihdamda ne de eğitimde olup bu kategoriyi oluşturan 15-24 yaşındaki gençlerin oranı yüzde 28. Yani her üç gençten birisi evde! Türkiye, üniversite mezunlarının iş bulma ihtimalinin de en düşük olduğu iki OECD ülkesinden biri. **Diplomalı işsiz sayısı 1 milyon 350 bini aştı, bu sayı her dört işsiz gençten birisinin üniversite mezunu olduğu anlamına geliyor.** Peki, ya iş bulabilenler? "Burada iyi bir okuldan mezun olup iş bulsam bile elime geçecek para, ABD'de McDonalds'ta part time çalışacağım paraya denk düşüyor" diyor mesela bir genç. Yetenekli bir gencin başarılı olacağı ve mutlaka bir yere geleceğine ilişkin inanç anketlere göre ancak yüzde 20! Yani her beş gençten dördü yetenekle bir yerlere gelinebileceğine inanmıyor.

Yıldan yıla yurtdışına yerleşen gençlerin sayısında sıçramalı bir artış var, rakamlar 100 bini geçmiş durumda! Ne yazık ki sadece gençler değil doktorundan akademisyenine, memurundan mühendisine herkes yurt dışına çıkmanın derdine düşmüş durumda. Hal böyleyken devletin bir bakanı, genç nüfusun Türkiye'den ayrılmayı tercih etmesinin "kaçmak" değil, "dünyayı tanıma iste-

ğinden" kaynaklandığını söyledi. Böyle konuşabilmesi için insanın ya gerçeklerden kopmuş olması ya da riya içinde olması gerekir.

Genç arkadaş! Yaşamak istediğimiz ülke kesinlikle böyle bir ülke değil. Bıktık, bunaldık, yorulduk... Pek çoğumuz, hatta milyonlarcamız yurt dışına kaçıp sorunlardan kurtulacağını düşünüyor. Peki, bu kadar insan gidebilir miyiz? Bu mümkün değil ve ezici çoğunluğumuz hiç gerçekleşmeyecek bir düşünle avutmaya çalışıyor kendisini. **Sahi nereye gideceğiz, nasıl karşılanacağız? Türkiye'de Afganların, Suriyelilerin yaşadıklarını hatırlayalım, maalesef kimse bizi kollarını açıp beklemiyor, bilelim.** En önemli soru şu; gitsek bile sorunlardan kurtulup güllük gülistanlık bir hayat sürebilir miyiz?

Gitmek istediğimiz ülkelerin meydanlarında bir araya gelen, içine itildikleri koşullara isyan eden yoksul emekçilere baktığımızda sorumuzun cevabı bellidir. Fransa'dan ABD'ye, İngiltere'den Şili'ye dünya meydanları son yılların en büyük protestolarına ev sahipliği yapıyor. Üstelik bu isyanların biri bitmeden diğeri başlıyor ve gençler istisnasız hep en önde! Protestoların sebepleri; hayat pahalılığı, işsizlik, hak gaspları, iklim krizi, göç politikaları, savaşlar... Yakındığımız sorunlara ne kadar benziyor değil mi? Kapitalizm bir dünya sistemi ve ondan, onun yarattığı sorunlardan kaçarak kurtulamayız. Dünya medyasında birçok kez dile getirildiği gibi modern tarihte ilk kez gençler ebeveynlerinden daha kötü şartlarda yaşıyorlar, daha yoksul, daha güvencesiz, daha geleceksiz! Yani sadece Türkiye'de değil, dünyada gençliği kapitalizm lodosu vuruyor.

Genç arkadaş! Kapitalizm, tüm insanlığın başındaki illetir. Bu sistem var olduğu sürece gençler hayal kırıklığına uğramaya mahkûmdur. Üstelik dünyanın neresinde olursa olsun bu böyle. Şikâyet ettiğimiz tüm sorunlar çağımızın sorunları ve gençlik, çağının sorunları karşısında şuursuz, duyarsız olmamalıdır. Biliyoruz hepimiz şikâyetçiyiz, öfkeliyiz, tepkiliyiz... Ancak yetmez, kınında duran kılıç paslanır! Sorunlarımızdan kaçmak yerine gelin hep beraber üstüne gidelim. **Biz mücadele eden, değiştirmek isteyen, savaşların olmadığı, doğanın katledilmediği, çocukların ölmediği bir geleceği hayal eden ÜİD-DER'li gençleriz. Biz ne kadar çoğalsak umutsuzluk o kadar azalır. Ne kadar çoğalsak karanlık o kadar aydınlanır!** ■

Genç İşsizliği “Ulusal Genç İstihdam Stratejisi” ile Çözülebilir mi?

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Ekim ayında *Ulusal Genç İstihdamı Strateji Belgesi* yayımladı. Strateji belgesinde genç işsizliği, istihdam ve eğitim ilişkisi, kayıt dışı çalışma gibi sorunlar ortaya konuyor ve bu sorunları ortadan kaldırmaya yönelik yapılacaklar sıralanıyor. Açıkçası, bir strateji ve eylem planı olmaktan çok siyasi iktidarın gençlere yönelik politikalarının başarısızlığının “itirafı”dır bu belge. Ortaya konulan sorunları doğrudan belgeden aktaralım:

- Türkiye’de kayıt dışı istihdamın AB ülkeleri ile karşılaştırıldığında oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Gençler özelinde mevcut istihdam olanaklarına bakıldığında, kayıt dışı ve düzensiz işlerin ağırlığı dikkat çekmektedir. Veriler gösteriyor ki, gençler açısından işgücü piyasasında yaşanan tek zorluk işsizlik ve yeni işler yaratılması gerekliliği değil, aynı zamanda insana yakışır işlerin azlığı ve bu tür işlerde istihdam edilememeleridir.
- Gençlerin eğitim durumlarına göre işsizlik düzeylerine bakıldığında, eğitim düzeyi çok düşük gençlerde işsizliğin daha az olduğu, eğitim seviyesi yükseldikçe işsizlik düzeyinin de arttığı görülmektedir. 2020 yılı itibarıyla yükseköğretim mezunu genç nüfustaki işsizlik oranı yüzde 35,8’dir. Eğitimli nüfustaki yüksek işsizlik oranları, bu nüfus grubunun aldığı eğitim sonucu kazandığı nitelikler ile işgücü piyasasının talep ettiği nitelikler arasında bir uyumsuzluk olduğuna işaret etmektedir. Yüksek işsizlik oranının diğer bir sebebi ise üniversite mezunlarına yönelik yeni iş alanlarının açılmaması ve istihdam imkânlarının kısıtlı olmasıdır.
- Türkiye’de işgücü piyasası koşullarına ilişkin beklentilerin etkisiyle, yükseköğretime yönelik talep gittikçe artmaktadır. Söz konusu talebi karşılamaya yönelik olarak son yıllarda yükseköğretim kurumlarında gözlenen hızlı artış, **bu kurumlardaki eğitimin içeriğini yani kalitesini tartışılır hale getirmiştir.**

Ne eğitimde ne de istihdamda olanlar (NEET)

TÜİK’in “Ne eğitimde ne istihdamda olan 15-24 yaş grubundaki genç nüfusun bitirdiği eğitim düzeyi” verilerine göre, Türkiye’de 2020 yılında NEET oranları; lise dü-

zeyinde yüzde 26,7, mesleki veya teknik lise düzeyinde yüzde 34,2 ve yükseköğretim düzeyinde ise yüzde 41,7 olarak gerçekleşmiştir. **2021 yılı ikinci çeyreğinde ne eğitimde ne istihdamda olan genç nüfusun sayısı ise 2 milyon 805 bin kişi olmuştur.** Ne istihdamda ne de eğitim veya öğretimde olan bu gençler, sosyal dışlanma riski altındadır. OECD ve ILO, NEET’leri gelirleri yoksulluk sınırının altında olan ve **ekonomik durumlarını iyileştirecek becerilere sahip olmayan bireyler** olarak nitelendirmektedir. OECD ortalamasının yüzde 12,8, OECD ülkeleri arasında ilk sırada yer alan **Türkiye’nin ise yüzde 28,8 NEET oranına sahip olduğu görülmektedir.**

Türkiye’de gençler çok büyük bir işsizlik, eğitim ve istihdam sorunu yaşıyor. Çarpıtılan TÜİK verileri bile bu gerçeği gizleyemiyor, Bakanlık da kabul etmek zorunda kalıyor. Peki, bu kadar büyük bir sorun karşısında Bakanlık ne hedefliyor? 2020 itibarıyla yüzde 25,3 olan genç işsizlik oranını 2023’te yüzde 17,8 düzeyine indirmek; yüzde 39,1 olan genç işgücüne katılma oranını yüzde 46 düzeyine yükseltmek; yüzde 28,3 olan ne eğitimde ne de istihdamda olanların (NEET) oranını yüzde 20 düzeyine düşürmek. **Konulan hedefler son derece yetersizdir ve üstelik ekonominin yokuş aşağı yuvarlandığı koşullarda bu hedeflere nasıl ulaşılacağı da belli değildir.**

Doğrusu bu hedeflere bakınca siyasi iktidarın gençlere hiçbir şey vaat etmediği ortadadır. Bu hedeflere ulaşmak için konan eylem planları ise ya süslü sözlerden ya da sermayeye hizmet eden planlardan oluşuyor. **Üniversite sayısını üç katına çıkarmakla övünen siyasi iktidar şimdi bu belgeyle üniversite mezunlarına yeni iş alanı açamadıklarını, üniversitelerin eğitim kalitesini düşürdüklerini itiraf ediyor.** Bu itirafa rağmen işsizlik ve nitelikli işgücü sorununu gerçek iş ortamlarında uygulamalı eğitimle, stajyer (genç köle) sayısını arttırmakla, İŞKUR’un verdiği mesleki eğitim kurslarıyla çözmeyi planlıyor. Bu ve benzeri yöntemler gençliğin giderek büyüyen sorunlarını çözemez. Gençler sadece işsizlikle değil, giderek kötüleşen çalışma ve yaşam koşullarıyla da boğuşuyorlar. **Siyasi iktidarın kendilerini ittiği bu geleceksizlik girdabına karşı gençlerin de bir eylem planı olmalıdır.** Bu eylem planı bir araya gelmek, örgütlenmek ve kapitalizme karşı mücadele etmektir. ■

İklim Krizinin Nedeni İnsan mı? Öyleyse Hangi İnsan?

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı (COP26) Kasım ayında İskoçya'nın başkenti Glasgow'da yapılacak. Bir araya gelen ülke liderlerinin yine havanda su döveceği ve iklim değişikliğini durdurmak için kalıcı adım atmayacağı sır değil. Sorunu yaratan bir düzenin temsilcilerinin insanlık için çare üretmesi hayaldir. BM'ye bağlı Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) Ağustos ayında yeni raporunu açıklamıştı. Rapor, gezegenin dört bir yanında insanlığın ve doğanın bir dizi felaketle karşı karşıya kaldığı yaz ortasında yayınlandı. Bu raporda, dünyanın küresel ısınma nedeniyle benzeri görülmemiş ve geri dönüşü olmayan zararlarla karşı karşıya olduğu vurgulanıyor. Dünya medyasında rapor, "insanlık için kırmızı bir kod" olarak nitelendirildi, büyük ülkelere uyarı mesajları verildi, alarm zilleri çalındı.

Her bir raporunda öncekinden daha karamsar bir tablo çizen IPCC, bu son raporunda da aslında yeni ve farklı bir şey söylemiyor. Bu yıl dünyanın dört bir yanında gerçekleşen orman yangınları, aşırı sıcak hava dalgalarına bağlı artan kuraklık, şehirleri harabeye çeviren seller vb. doğa olayları, iklim krizinin kritik bir eşiğe geldiğini ortaya koyuyor. Ancak bu krizin sorumlusu olarak kapitalist üretim tarzını değil, "insan"ı öne çıkartıyor.

IPCC'nin 2013'te yayınladığı beşinci raporunda küresel iklim değişikliğinin yüzde 95 oranında "insan eliyle" yaratıldığına kanaat getirilmişti. Üzerinde iki yüzden fazla bilim insanının çalıştığı son rapora göre ise, iklim değişikliği kesinlikle insan faaliyetlerinden kaynaklanıyor! "Bir suç mahalli olan dünyayı" ve iklim değişikliğini grafiklerle, sayısız araştırma ve verilerle inceleyen uzmanlar, suçun faili konusunda artık hemfikirler: İnsanlık! 4 bin sayfaya yakın rapor boyunca, "insan kaynaklı iklim değişikliği", "insan etkisi", "insan ürünü", "insan aktiviteleri" kavramları yüzlerce defa kullanılıyor. Ve gezegen üzerinde yaşayan tüm insanlar eşit derecede suçlu ilan ediliyor. Elbette bugün karşı karşıya kaldığımız küresel iklim değişikliği, doğanın doğal döngüsü sonucunda gerçekleşmiyor. Dünyanın doğal işleyişine müdahale eden ve onu bozan "insan faaliyetleridir." Ancak sormak gerekir: Hangi insan? Hangi insan faaliyeti?

Tüketimden tarlada ya da bir fabrikada çalışmaya, bir devletin bir ülkeye savaş ilan edip şehirleri bombalamasından nükleer silahların ve santrallerin inşasına kadar sayısız "insan faaliyeti" sayabiliriz. Peki, günün hangi saatinde uyanacağına bile özgürce karar veremeyen milyarlarca emekçi ile ağızlarından çıkacak tek kelimeyle savaş ve yıkım yaratan burjuva devlet yöneticilerle bir

avuç milyarderi aynı "insan" kategorisinde değerlendirebilir miyiz? Ya da bir petrol rafinerisinden milyar dolarlar kazanan bir kapitalistle o rafineride çalışan bir işçi aynı "insan faaliyetlerinde" bulunup aynı derecede karbon emisyonunda rol sahibidir diyebilir miyiz? Kendi yaşamı üzerinde bile söz sahibi olmayan ve kapitalist düzenin dayatmaları altında olan emekçiler ile doğanın başına gelen tüm kötülüklerden sorumlu olan sermaye sınıfı nasıl eşit derecede sorumlu tutulabilir?

Bu düzende neyin, ne için, ne kadar üretileceği insanlığın ve doğanın yararına göre değil, kapitalist düzenin kurallarına göre belirlenir. Ve ana kural azami kâr sağlayacak ürünler üretmektir. Tüm yaşamı ve üretim sürecini bu amaç etrafında örgütleyen ağgözlü kapitalist egemenler, insanlığı da doğayı da bu uğurda feda eder, üretim yöntemlerini buna göre şekillendirirler. Yüzde yüz yenilenebilir temiz enerji mümkünken daha kârlı olduğu için fosil yakıt kullanımından vazgeçmezler örneğin. Doğanın dizginsizce sömürsü, tüm kaynakların azgınca talanı en nihayetinde birer "insan faaliyetidir." Ancak bu insan, sermayenin ayakları üzerine dikilmiş, vücuda gelmiş halidir. İnsan kılığındaki sermaye, doğayı zerrece umursamaz ve insanlığı düşünmez! Dolayısıyla çağımızdaki küresel iklim değişikliğini yaratan, insanlığı ve doğayı bir yok oluşa sürükleyen kapitalist üretim tarzıdır! Üretimi belirleyen kapitalist sistem haliyle tüketimi de belirler. Örneğin sözde "sıfır atık" mantığıyla üretilen ürünleri düşünelim. Bu sistemde "sıfır atık"ın ne kadar gerçekçi olduğu bir yana, yoksulluk içinde yaşayan milyarlarca insanın "doğayı korumak" adına tercih etme şansı dahi yoktur. Ne üretim sürecinde ne de yaşamın bir başka yerinde söz sahibi olmayan milyarlarca emekçi İNSAN, bu suçun ortağı olamaz!

"Hepimizin suçu!" aldatmacasıyla felaketlerin ve iklim krizinin gerçek failini gizlemeye uğraşıyorlar. Doğanın ve emeğin yağması üzerine kurulu bu düzenin günahlarını tüm insanlığın boynuna yıkmak istiyorlar. Çeşitli iklim zirveleriyle, sözde protokollerle gezegeni kurtarma pozları vermeyi de ihmal etmiyorlar. Küresel iklim krizinin de insanlığın başına açılan diğer belaların da sorumlusu biz değiliz! Ancak kapitalist ağgözlülüğün yol açtığı felaketler tüm insanlığı vuruyor ve tüm dünyadaki emekçilerin yaşamını derinden etkiliyor. Ekolojik kriz kapitalizmin yol açtığı bir krizdir ve bu sistem yıkılmalıdır. Dünya emekçileri kapitalizmi yıkmadıkları sürece insanlık bu krizin yarattığı tehditten kurtulamaz. İnsanlığın ve doğanın gerçek anlamıyla özgürleşeceği ve uyum içinde yaşayacağı bir dünyayı kurmak için mücadele etmekle mükellefiz! ■

Yalnızlığın İlacı Kimde?

Dünya üzerinde yedi milyarı aşkın insan yaşıyor. Küçük bir azınlığın dışında, bu devasa insan kitlesi benzer hayatlar yaşıyor, benzer sorunlarla mücadele ediyor. Peki, nasıl oluyor da adeta kader birliği içinde olan bu milyarlarca insanın her biri kendini yalnız hissedebiliyor? Nasıl oluyor da yalnızlık ve çaresizlik duygusu çağımızın salgını haline gelebiliyor?

İnsan toplumsal bir varlıktır. Sağlıklı bir ruh haline sahip olabilmek için başka insanlarla bir arada, dayanışma içinde bir bütünün parçası olmalıdır. Ancak içinde yaşadığımız kapitalist düzen kişinin toplumun bir parçası gibi hissetmesinin, toplumun çıkarlarını kendi çıkarı sayıp kollamasının önüne geçer. Sanki olabilirmiş gibi bireysel menfaatleri öne çıkartır ve “her koyun kendi bacağından asılır” düşüncesini yayar. Bireysel başarı, yükseliş, kurtuluş hayallerini pompalayarak kişileri toplumsal olandan uzaklaştırmaya çalışır. Oysa insan toplum denen denizde nefes alıp verir ve ondan uzaklaşmak nefessiz kalmak, yalnız ve mutsuz hissetmek anlamına gelir.

Sorunlarıyla tek başına mücadele etmeye çalışan ama bir türlü tünelin sonundaki ışığı göremeyen insan çıkışsızlığa sürükleniyor. Dayanışmanın aptallık olarak gösterildiği ve rekabetin kutsandığı koşullarda insan güven duygusunu yitiriyor. Sonuç: Milyonların içinde yalnız hissedilen milyonlarca insan... Kendilerini çaresiz ve umutsuz hissedilen milyonlar... İntihar vakalarının bu denli artmasında toplumda yaygınlaşan bu duyguların bir etkisi yok mu? Sosyal izolasyon ve yalnızlık en az ekonomik sorunlar kadar insanları olumsuz etkiliyor ve intihar sürecinde rol oynuyor.

Bu sorunları yaratan kapitalist düzenin efendilerinin yalnızlığa karşı bulduğu çözümler ise ibretlik! Mesela Japonya’da insanlara kiralık aile, kiralık arkadaş hizmeti veren şirketler, birçok ülkede insanlara sarılıp şefkat gösteren işçi çalıştıran şirketler var! İngiltere’de ve Japonya’da kurulan “Yalnızlık Bakanlığı” ise bu sözde çözümlerin en uç örneklerinden biri. Bu bakanlıklar giderek artan intihar vakalarının önüne geçmek için çeşitli uygulamalar gerçekleştirecekmiş. Bir diğer çarpıcı örnek

ise Hollanda’da kurulan yalnızlıkla mücadele ekipleri. Bu ekipler de Hollanda sokaklarında “tehlikeli yalnızlık” avına çıkıyor, tespit ettikleri insanlar için çeşitli sosyal hizmetler sunuyorlar. Yaşlılarla yaşamayı kabul eden gençlere uygun konut imkânı sunan Hollanda, aynı zamanda süpermarketlere de “sohbet kasaları” kurarak insanların alışveriş yaparken sosyalleşmesini sağlamayı hedefliyor. Türkiye’de de çeşitli belediyeler bu konuda birimler kurarak yalnızlık hisseden insanlara “yaşam koçluğu” hizmeti sunuyor. Birleşmiş Milletler tarafından insanları sosyal ilişkiler kurmaya ve mutlu olmaya teşvik etmek için Dünya Mutluluk Günü diye bir gün uydurulduğunu biliyor muydunuz?

Aslında tüm bu girişimler yalnızlık duygusunun toplumda ne denli yaygınlaştığının itirafıdır. İlk bakışta bu uygulamalar faydalı gibi görünebilir. Ancak süslü isimlerle pazarlanan sözde çözümlerden hiçbiri insanlığın bu salgından kurtulmasını sağlayamaz. Önerilen çözümler bireysel, ancak sorun toplumsaldır. Bireyin mutlu olması için toplumun mutlu olması gerekir. Nasıl ki bir balığın yaşayabilmesi için temiz bir suya ihtiyacı varsa, sağlıklı olabilmesi için insanın da sağlıklı bir topluma ihtiyacı vardır. Peki, savaşların, açlığın ve sefaletin olduğu, iklim krizlerinin yaşandığı, doğanın talan edildiği, baskının, eşitsizlik ve adaletsizliğin her geçen gün arttığı, güven duygusunun yerle bir edildiği bu dünyada sağlıklı ve mutlu bir toplum mümkün müdür? Elbette hayır!

Kapitalizm denen sömürü düzeni nüfusun çoğunluğunu kentlerde toplamış, doğal yaşam alanlarından kopartarak yalnızlaştırmıştır. İnsanı insana düşman eden, ayrıştıran, rekabete sürükleyen, boş hayaller yayan bu düzen değişmediği sürece insanın mutlu olması mümkün değildir. Bu düzenin değişmesi ve insanın mutluluğunu sağlayacak yeni bir dünyanın kurulması için din, dil, ırk ayırıtılmaksızın tüm emekçiler olarak kardeşleşmeli ve mücadele etmeliyiz. İşçi sınıfının ozanı Nâzım Ustanın dediği gibi “bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşçesine” yaşayabileceğimiz, kimsenin kendini yalnız ve çaresiz hissetmediği bir dünya kurabiliriz. Bu hayal değil! ■

Kaynaklar Kıt

İnsan İhtiyaçları Sınırsız mı?

Arkeologlar Urfa'dan Konya'ya, oradan Burdur'a Anadolu'nun pek çok bölgesinde 5 bin ila 10 bin yıl öncesinde yaşayan toplulukları gün yüzüne çıkardıklarında bir şey keşfettiler: Eşitlikçi, doğayla uyumlu ve barışçıl topluluklar... Binlerce yıl yaşamını sürdüren bu topluluklarda çatışma, savaş, hiyerarşi, eşitsizlik olduğunu gösteren hiçbir iz rastlamadılar. Yiyecek ve barınma gibi temel ihtiyaçları elde etmenin çok çaba gerektirdiği bir dönemde, doğanın sunduğu kaynakları tam anlamıyla kullanabilecekleri gelişkinliğe sahip olmayan bu topluluklar buna rağmen paylaşmayı, ortak yaşamayı bilmişler. Bugünden ne kadar farklı değil mi?

21. yüzyıldayız ve çelişkilerle dolu bir sistemde yaşıyoruz. Açlık ve yoksulluk ile zenginlik ve ihtişam aynı anda yaşanıyor. Bir tarafta açlık çeken milyarlar varken diğer tarafta ürünler ve doğal kaynaklar israf ediliyor. Toplumsal yaşamın her alanında eşitsizlik hâkim. Fakat kapitalizm denilen bu sistem insanlığın görüp görebileceği en iyi sistem olarak pazarlanıyor. Ve bu "en iyi sistem" sık sık "error/hata" verdiği için düzenin ideologları "kaynaklar kıt, insan ihtiyaçları sınırsız" söylemini yeniden piyasaya sürüyorlar. Zihnimizi bulandırmaya, bilincimizi zehirlemeye çalışıyorlar. Oysa teknolojik gelişmenin muazzam boyutlara ulaştığı, doğanın sunduğu kaynakların maksimum verimle kullanılabileceği, dünya nüfusunun tamamının ihtiyaçlarını karşılayabilecek olanakların yaratıldığı bir dönemdeyiz.

Şüphesiz toplumların gelişkinlik düzeyi insan ihtiyaçlarını çeşitlendirmiştir ama en gelişkin toplumlarda bile insan ihtiyaçları sınırsız ve sonsuz değildir. Bu algıyı yaratan bizzat kapitalist sistemdir. Çünkü kapitalist sistemde üretim, insan ihtiyaçlarını karşılamak için değil kâr amacıyla yapılır. Daha fazla kâr elde edebilmek için daha çok ve daha çeşitli ürün üretmek ve satmak gerekir. Bu da "yeni ihtiyaçlar" yaratılması demektir. İş öyle bir noktaya varır ki, tüketmek bir statü olarak sunulur. Aslında burada söz konusu olan şey tüketmek değil, satın almaktır. Çünkü statü için satın alınan şeyler tam anlamıyla tüketilmez; ya bozularak çöpe gider ya da kullanılmadan kenarda durur. Veyahut "planlı eskitme" yöntemiyle ömrü kısaltılır. Mobilyadan beyaz eşyaya, cep telefonundan ampule her şey çok çabuk bozulacak şekilde üretilir ki yerine yenisi satın alınsın. Bu üretim tarzı kaçınılmaz olarak doğadaki kaynakların tahrip edilmesi sonucunu doğurur. Burada yeni bir soru sormamız gerekiyor. "Kıt" olduğu iddia edilen kaynaklar bu iddiaya

uygun olarak tasarruflu kullanılıyor mu?

Öncelikle doğal kaynakların kendini yenileme özelliğine sahip olduğunu ve geri dönüşüm teknolojisiyle kaynakların tasarruflu kullanılabileceğini belirtelim. Ancak kapitalizmde plansız ve toplumun gerçek ihtiyaçlarını esas almayan üretimle doğal kaynaklar israf ediliyor. Bugün elektrik yaşamımızın her alanında olmazsa olmaz bir ihtiyaçtır. Peki, elektrik enerjisini illa doğayı tahrip eden petrol ve kömür gibi fosil yakıtlardan mı sağlamanız gerekiyor? Eğer niyet elektrik ihtiyacını karşılamaksa, bu pekâlâ güneş enerjisi gibi sınırsız ve temiz bir kaynaktan sağlanabilir. Ama bu, kapitalizmin doğasına aykırıdır. Çünkü enerji kaynaklarının seçiminde de temel belirleyen kârdır ve fosil yakıtlar güneş enerjisinden daha kârlıdır. Amaç kâr olduğu için, çok büyük yatırım gerektiren güneş ve benzeri enerjiden uzak duruluyor.

"İnsan ihtiyaçları sınırsızdır" iddiasına geri dönelim ve barınma, giyinme, ulaşım, tatil gibi ihtiyaçlara bakarak şu sorulara cevap arayalım: Son teknolojiyle donatılmış, ışıkların ve kapıların dahi otomatik olarak açılıp kapandığı, tepesinde helikopter pisti bulunan bir "akıllı ev" ihtiyaç mıdır? Moda diyerek giysi dolabını sadece bir kere giyilmiş kıyafetlerle doldurmak ihtiyaç mıdır? Lüks otomobiller, jetler ihtiyaç mıdır? Uzay tatili ihtiyaç mıdır? Çok açık ki zenginler için "ihtiyaç" olan bu şeyler, milyarlarca insan için ulaşılmaz bir şeydir. Sömürücü egemenler, 2 milyar insanın açlık çektiği bir dünyada, yukarıda saydığımız türde aşırı lüksü "ihtiyaç" olarak yutturmaya kalkıyor, sonra da "insan ihtiyaçları sınırsızdır" diyorlar. Gerçekte sınırsız olan kapitalist açgözlülüktür, sırtımızdan elde edilen muazzam zenginlik üzerinde tepinenlerin şımarıklığıdır.

Kapitalizm bir taraftan ihtiyaçları çeşitlendirip toplumu satın almaya özendirerek "sınırsız tüketim" algısı yaratırken, diğer taraftan işçileri sefalet ücretine mahkûm ederek ve yüz milyonları işsiz bırakarak daha en baştan "eksik tüketim" olgusunu yaratır. Bir tarafta lüks ve sefalet içinde yaşayan bir avuç kapitalist varken, diğer tarafta en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayan ve sayısı giderek artan milyarlarca insan yer alıyor. Kısacası "kaynaklar kıt, insan ihtiyaçları sınırsız" söylemi kapitalizmin en büyük palavralarından biridir. İnsanın gerçek ihtiyacına göre üretimin yapıldığı, eşitlikçi ve doğayla uyumlu, barışçıl bir toplum mümkündür. Bunun için yeterli kaynak da, teknoloji de mevcuttur. ■